

**DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
W SZCZECINIE**

Szczecin, 6 lipca 2023 roku

UNP: 3201-23-096197

Sprawa: Kontrola w podległych
jednostkach organizacyjnych

Znak sprawy: 3201-IWW.0921.12.2023.0921.12.2023.22

Kontakt: ias.szczecin@mf.gov.pl

Wystąpienie pokontrolne

Jednostka kontrolowana

Urząd Skarbowy w Szczecinku z siedzibą przy ul. Mickiewicza 13,14, 78-400 Szczecinek

Kierownik jednostki kontrolowanej

Sebastian Picheta – Naczelnik Urzędu Skarbowego w Szczecinku (od 22.01.2022 r.
do nadal)

Barbara Słowińska - Naczelnik Urzędu Skarbowego w Szczecinku (do 21.01.2022 r.)

Zakres kontroli

Ocena działań prowadzonych przez naczelnika urzędu skarbowego w zakresie szybkości
podejmowania działań windykacyjnych

Okres objęty kontrolą

1.01.2022 r. – 31.12.2022 r.

Termin przeprowadzenia czynności kontrolnych

24.05.2023 r. – 16.06.2023 r.

Kontrolę przeprowadziły

....., starszy ekspert Służby Celno-Skarbowej

....., starszy kontroler skarbowy

Ocena skontrolowanej działalności

Pozytywna

Kontrolę odnotowano w książce kontroli urzędu pod poz. nr 1/2023

RODO – klauzula informacyjna dot. przetwarzania danych osobowych osób fizycznych znajduje się na stronie Biuletynu
Informacji Publicznej www.zachodniopomorskie.kas.gov.pl w zakładce Organizacja -- Ochrona Danych Osobowych oraz
w siedzibach organów na tablicach informacyjnych.

I. Ustalenia stanu faktycznego

Kontrolą objęto i oceniono trzy obszary:

1. Organizacja pracy i uregulowania wewnętrzne dotyczące kontrolowanego obszaru

We wskazanym obszarze sprawdziliśmy:

- wewnętrzne regulacje obowiązujące w Urzędzie Skarbowym określające sposób postępowania w zakresie obszaru podlegającego kontroli,
- nadzór nad realizacją zadań związanych z działaniami windykacyjnymi oraz przeprowadzone kontrole funkcjonalne w badanym obszarze.

1.1. Organizacja pracy

Zgodnie z obowiązującym regulaminem organizacyjnym Urzędu Skarbowego w Szczecinku stanowiącym załącznik do zarządzenia Dyrektora Izby Administracji Skarbowe w Szczecinie nr 67/2022 z 31 marca 2022 r. komórką odpowiedzialną za wykonywanie czynności poprzedzających wszczęcie postępowania egzekucyjnego, w tym podejmowanie działań informacyjnych i dyscyplinujących, wystawianie i doręczanie upomnień oraz wystawianie i przekazywanie do organów egzekucyjnych tytułów wykonawczych jest Referat Spraw Wierzycielskich SEW.

Nadzór nad komórką organizacyjną sprawuje Naczelnik.

W piśmie z 18.05.2023 r. Naczelnik wskazał¹, że w okresie objętym kontrolą działaniami windykacyjnymi zajmowało się 3 pracowników. Bezpośredni nadzór nad prowadzeniem działań windykacyjnych sprawował kierownik SEW.

1.2. Przepisy wewnętrzne

Działania windykacyjne Referat SEW prowadził w oparciu o²:

- pismo organizacyjne Naczelnika Urzędu Skarbowego w Szczecinku nr 5/2017 z 16.05.2017 roku w sprawie sprawowania nadzoru wierzyielskiego,
- obowiązujące w kontrolowanym okresie przepisy prawa oraz wytyczne i zalecenia.

1.3. Nadzór sprawowany nad realizacją zadań w kontrolowanym zakresie, kontrole funkcjonalne

Nadzór nad realizacją zadań objętych przedmiotem kontroli jest prowadzony przez kierownika SEW i Naczelnika Urzędu.

Szczegóły w tym zakresie Naczelnik wskazał w piśmie z 18.05.2023 r., wskazując m.in., że:

¹ pismo Naczelnika Urzędu z 18.05.2023 r. – akta kontroli – str. 10-16

² ibidem – akta kontroli – str. 10-16

kierownik SEW sprawuje bezpośredni nadzór poprzez m.in.:

- codzienne raportowanie zadań do wykonania w zakresie „obsługi upomnień” w aplikacji Podatnik 360 z poziomu kierownika referatu,
- typowanie przypisów do objęcia upomnieniem na bazie raportów z Poltax2plus,
- okresowo dokonuje kontroli funkcjonalnych w zakresie działań windykacyjnych.

Kierownik SEW w celu przyspieszenia działań windykacyjnych:

- przekazuje do stosowania pracownikom SEW wszelkie zalecenia i wytyczne MF i IAS oraz polecenia NUS dotyczące działań windykacyjnych,
- okresowo przeprowadza z pracownikami SEW spotkania instruktażowe w zakresie poprawy szybkości podejmowania działań windykacyjnych,
- w okresie spiętrzenia zadań (np. „akcji PIT4” na początku 2023 roku) obejmuje szczególnym nadzorem działania związane z terminowością wystawiania upomnień,
- co miesiąc analizuje osiągnięte wartości dotyczące szybkości działań windykacyjnych i w razie potrzeby podejmuje odpowiednie działania zaradcze.

Naczelnik US sprawuje pośredni nadzór nad prowadzeniem i szybkością działań windykacyjnych, poprzez:

- okresowe tworzenie w WHTAX w aplikacji Oracle Discoverer raportów (i ich analiza) np. SPRZAL 70 arkusz 6_Wskaźnik szybkości podejm działań windykac, SPRZAL 60 arkusz 3_Zal bieżące do których nie podjęto czynności, SPRZAL 82 arkusz 18_Zaległości do których nie wystawiono upomnienia tyt.,
- co miesięczną analizę osiągniętych wartości m. in. wskaźnika dotyczącego szybkości działań windykacyjnych (SDW).

Naczelnik wskazał również, że:

Nadzór nad realizacją zadań objętych przedmiotem kontroli, sprawowany przez kierownika SEW i Naczelnika US, przynosi pożądane rezultaty. Jak wynika z ww. analizy dynamiki SDW, dla US w Szczecinku średni wpływ czasu do wystawienia upomnienia lub pierwszego tytułu wykonawczego (dla kwot > 160 zł) na koniec marca 2023 rok w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego uległ znacznemu skróceniu (o 28 dni). Uzyskaliśmy najlepszy wynik spośród US woj. zachodniopomorskiego.

W okresie objętym kontrolą Naczelnik przeprowadził kontrolę funkcjonalną w kontrolowanym zakresie. Naczelnik nie stwierdził nieterminowości wystawiania upomnień lub tytułów wykonawczych.

Ocena częściowa w powyższym obszarze **pozytywna**.

2. Monitorowanie zaległości podatkowych

We wskazanym obszarze sprawdziliśmy :

- sposób monitorowania przez Urząd zaległości podatkowych,
- ustaliliśmy w jaki sposób kontrolowana jednostka prowadzi i ewidencjonuje działania informacyjne i dyscyplinujące w zakresie „miękkiej egzekucji”.

Na podstawie rejestru prowadzonych działań informacyjnych za 2022 rok dokonaliśmy doboru spraw do kontroli w tym obszarze i zweryfikowaliśmy:

- czy w wyniku zastosowania miękkiej egzekucji podatnicy dokonali wpłaty (kiedy, czy w wyznaczonym terminie)?
- średni czas oczekiwania na wpłatę po podjętych działaniach miękkiej egzekucji przy całkowitej spłacie zaległości.

2.1 Monitoring zaległości

Monitoring w Urzędzie odbywa się zgodnie z pismem Naczelnika w następujący sposób³:

kilka razy w miesiącu kierownik SEW lub wyznaczony przez niego pracownik SEW sporządza z Poltax2plus raport WB.R.4.87 dla zaległości podlegających wystawieniu zawiadomienia o RNP. Raport ten sporządzany jest m. in. w okresie spiętrzenia zaległości (np. 2-3 dni po terminie płatności podatku VAT). Raport WB.R.4.87 pozwala na jednoczesne obsłużenie dwóch zadań polegających na wystawieniu upomnień oraz zawiadomień RNP. Kierownik SEW rozdziela na 3 pracowników zadania wystawienia upomnień i zawiadomień RNP (dzieli ww. raport na kilka części), celem objęcia upomnieniami i RNP wszystkich przypisów. Upomnienia wysyłane są łącznie w jednej kopercie z zawiadomieniami RNP. W przypadku skumulowanej wysyłki upomnień raporty są drukowane. Referat SEW generuje i analizuje raporty także bez ich drukowania (oszczędność papieru). W celu realizacji ww. zadań Referat SEW korzysta także z innych raportów np. z raportu WB.R.4.15.A.1.RNP „Przypisy i odpisy zaksięgowane” (jednak, zazwyczaj korzysta z raportu WB.R.4.87). Ponadto, w celu monitorowania zaległości powyżej 50 tys. zł, kierownik SEW lub wyznaczony przez niego pracownik SEW sporządza raport WB.R.4.23 stanowiący wykaz największych dłużników wg stanu na ostatni dzień każdego miesiąca. Zaległości te objęte są szczególnym nadzorem. W odniesieniu do tych zaległości sprawdzane jest m. in. czy wystawione są upomnienia i tytuły wykonawcze. Dodatkowo, kierownik SEW okresowo prowadzi analizy pod kątem przyrostu zaległości danego podmiotu.

Urząd przekazał kontrolującym raporty z systemu POLTAX2B za 2022 rok za miesiące: III, VI, IX, XI (m.in. raport dla zaległości podlegających wystawieniu zawiadomienia o RNP, zestawienie przypisów i odpisów).

Na podstawie otrzymanych raportów do kontroli w zakresie monitoringu zaległości wytypowano 10 spraw. Typując uwzględniono m.in. najwyższe kwoty zaległości, odległy termin wymagalności płatności, zaległości wynikające z różnych formularzy.

Łączna kwota zaległości: 1 047 580,00 zł.

Wytypowana próba obejmowała zaległości wynikające z formularza: VAT-7 – 7 przypadków, ZOB-D – 1 przypadek, PIT-39 – 1 przypadek, PIT- 28- 1 przypadek. Zaległości objęte monitoringiem dotyczyły okresu od 2018 r. do 2022 r.

W toku kontroli ustaliliśmy, że raporty były generowane na bieżąco.

³ pismo Naczelnika Urzędu z 18.05.2023 r. – akta kontroli str. 10-16

W ramach 10 wytypowanych spraw stwierdziłyśmy, że⁴:

- w 1 przypadku (poz. 2) podatnik dokonał wpłaty – nie wystosowano upomnienia;
 - w 9 przypadkach (poz. 1, 3-10) wystawiono upomnienie, w tym:
 - w 5 przypadkach wystawiono tytuł wykonawczy,
 - w 4 przypadkach podatnicy dokonali wpłaty,
 - we wszystkich przypadkach w których wystawiono upomnienia były one niezwłocznie wyekspediowane z Urzędu,
 - działania windykacyjne były podejmowane szybko tj. upomnienia wystawiono w ciągu 10 dni od momentu możliwości prowadzenia działań windykacyjnych, tytuły wykonawcze wystawiano do 12 dni od daty doręczenia upomnienia, za wyjątkiem poz. 3, 5, 6.
- Zaległości wykazane w poz. 3, 5, 6 zostały ujęte również w obszarze trzecim dotyczącym terminowości wystawienia upomnień i tytułów wykonawczych w ramach wytypowanych 30 spraw (znajdują się kolejno pod poz. 28, 7, 23).

2.2 Działania informacyjne prowadzone przez Urząd tzw. miękka egzekucja

W myśl art. 6 § 1b ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji przed podjęciem czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych wierzyciel może podejmować działania informacyjne wobec zobowiązanego zmierzające do dobrowolnego wykonania przez niego obowiązku.

Zgodnie z pismem Naczelnika Urzędu⁵:

Działania informacyjne wobec zobowiązanych w zakresie miękkiej egzekucji podejmowane są na każdym etapie postępowania upominawczego, przed wystawieniem tytułu wykonawczego. Przesłanie i doręczenie upomnienia nie wyłącza podejmowania działań informacyjnych. Czynności miękkiej egzekucji w 2022 roku ewidencjonowane były w aplikacji Ewidencje US.

Dane statystyczne w zakresie prowadzonych działań informacyjnych w Urzędzie w 2022 roku przedstawiają tabele 1-3.

Tabela 1. Rodzaj prowadzonych działań informacyjnych

Wyszczególnienie	Liczba działań w ramach miękkiej egzekucji
telefon	18
inne	14
Razem:	32

⁴ Tabela. Monitoring zaległości – akta kontroli str. 127-129

⁵ pismo Naczelnika Urzędu z 18.05.2023 r. – akta kontroli str. 10-16

Tabela 2. Kwota zaległości, wobec których zastosowano mięką egzekucję oraz kwoty wyegzekwowane w wyniku tych działań

Liczba zaległości podatkowych, w stosunku do których zastosowano mięką egzekucję	Kwota zaległości, wobec których zastosowano mięką egzekucję	Kwota wyegzekwowana w wyniku czynności miękkiej egzekucji
32	215 755,33 zł	215 755,33 zł

Tabela 3. Kwota zaległości uregulowana przez podatników w wyniku zastosowanej miękkiej egzekucji

	Kwota zaległości uregulowana przez podatników
w terminie miękkiej egzekucji,	215 755,33 zł
w tym:	
po doręczeniu upomnienia	98 807,33

W 32 przypadkach, w których zastosowano działania informacyjne działania te okazały się skuteczne. Zobowiązani w wyniku tych działań uregulowali zobowiązania.

Z wykazu ewidencji przeprowadzonych czynności sprawdzających za 2022 rok otrzymanego z komórki SEW zawierającego 32 pozycje działań informacyjnych do kontroli wytypowano 11 spraw, uwzględniając m.in. najwyższe kwoty zaległości.

Łączna kwota zaległości w kontrolowanych sprawach wynosiła 148 926,33 zł.

W wytypowanych 11 sprawach ustalono, że⁶:

- średni czas oczekiwania na wpłatę po podjętych działaniach miękkiej egzekucji wyniósł 14,4 dnia,
- w 10 przypadkach wystawiono upomnienie, w tym:
 - we wszystkich przypadkach dochowano terminu określonego w przepisie § 3 pkt 1 lit. b Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych z dnia 18 listopada 2020 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 2083) zgodnie z którym wierzyciel przesyła zobowiązanemu upomnienie przed upływem 21 dni od dnia, w którym po raz pierwszy podjęto działania informacyjne,
 - w 5 przypadkach wpłata nastąpiła po dacie doręczenia upomnienia, z czego w 3 przypadkach (poz. 5, 6, 9) pomiędzy datą doręczenia upomnienia a datą dokonania wpłaty zaległości upłynęło kolejno: 39, 25, 16 dni.

Naczelnik w piśmie z 7.06.2023 r. wyjaśnił, że⁷:

⁶ Tabela. Miękka egzekucja – akta kontroli str. 133

⁷ pismo Naczelnika Urzędu z 7.06.2023 r. – akta kontroli str. 105-111

Zgodnie z pismem organizacyjnym Naczelnika Urzędu Skarbowego w Szczecinku nr 5/2017 w sprawie sprawowania nadzoru wierzycielskiego (pkt IV ppkt 5), maksymalny termin w jakim miękka egzekucja może być prowadzona wynosi 21 dni od podjęcia działań informacyjnych. W wyjątkowych przypadkach termin ten może być dłuższy, ale wówczas wymagana jest aprobata kierownika SEW i akceptacja Naczelnika – następuje to na Karcie informacyjnej prowadzonych czynności przedegzekucyjnych, stanowiącej załącznik do ww. pisma organizacyjnego. Dla zaległości ujętych w pozycjach 5 i 6 zostały sporządzone Karty informacyjne prowadzonych czynności przedegzekucyjnych i w nich znajdują się stosowne dane, w tym aprobata kierownika SEW i akceptacja Naczelnika dotycząca terminu wpłaty (czyli terminu, do którego może być prowadzona miękka egzekucja – bez wystawiania tytułu wykonawczego). Dla zaległości ujętej w pozycji 9 okres pomiędzy datą podjęcia działań informacyjnych i datą dokonania wpłaty zaległości był krótszy niż 21 dni.

2.3. Zaległości bieżące wobec których nie podjęto żadnych czynności

Na podstawie miernika RP.ZBC – „Wskaźnik bieżących zaległości wymaganych, w stosunku do których nie podjęto czynności” sporządzonego w systemie WHTAX 8.05.2023 r. (na 31.12.2022 r.) stwierdzono, że wobec 5 bieżących zaległości nie podjęto czynności. Łączna kwota zaległości wynosi 8 403,00 zł.

Kontrolą objęto wszystkie sprawy wykazane w ww. raporcie.⁸

Naczelnik w tabeli dołączonej do pisma z 18.05.2023 r. wskazał, że⁹:

- poz. 1-3, 5 – brak zaległości,
- poz. 4 - zaległość z tytułu kary pieniężnej nałożona przez inny organ, który jest zobowiązany do wystawienia upomnienia.

W toku kontroli ustaliliśmy w zakresie zaległości podatkowych, gdzie czynności powinien podjąć Naczelnik (poz. 1-3, 5), że zaległości istniały na koniec 2022 roku, uregulowanie zaległości nastąpiło odpowiednio¹⁰:

- poz. 1- 20.03.2023 r.- po 81 dniach od daty od której możliwe było prowadzenie działań windykacyjnych;
- poz. 2- 12.05.2023 r.- po 214 dniach od daty od której możliwe było prowadzenie działań windykacyjnych;
- poz. 3 - 2.05.2023 r. – po 277 dniach od daty od której możliwe było prowadzenie działań windykacyjnych
- poz. 5 – wpłata z 22.07.2022 r. została prawidłowo zaksięgowana 10.05.2023 r.

Na podstawie wyjaśnień udzielonych przez Naczelnika Urzędu¹¹ ustaliliśmy, że powodem

⁸ Tabela. Bieżące zaległości wymagalne w stosunku do których nie podjęto czynności – akta kontroli str. 4

⁹ Tabela. Załącznik do pisma Naczelnika z 18.05.2023 r. - akta kontroli str. 35

¹⁰ Tabela. Bieżące zaległości wymagalne w stosunku do których nie podjęto czynności - akta kontroli str. 81 oraz pismo Naczelnika Urzędu z 1.06.2023 r. – akta kontroli str. 97-98

¹¹ Ibidem – akta kontroli str. 97-98

niepodjęcia czynności w 2022 roku, w stosunku do zaległości ujętych w raporcie RP.ZBC w pozycji 1-3 i 5 był ich brak na raportach sporządzanych przez Urząd.

Naczelnik Urzędu wyjaśnił:

Wskazane pozycje nie były widoczne na żadnym ze sporządzanych raportów wykorzystywanych do monitoringu. Na potwierdzenie przesyłamy jako załącznik nr 2 do pisma „Raport dla zaległości podlegających wystawieniu zawiadomienia o RNP”, wydrukowany 19.12.2022 r. Jak wynika z załączonego raportu, obejmuje on przypisy dokonane w 2022 roku z różnych podatków i formularzy za różne okresy i lata. Ponadto przekazujemy raport z aplikacji Podatnik 360 - „Obsługa upomnień podatkowych”, wydrukowany 05.01.2023 r., obejmujący podmioty oczekujące na wystawienie upomnień. W stosunku do powyższych zaległości (pozycje 1-3 oraz 5) urząd nie podjął żadnych czynności, ponieważ nie były one widoczne w żadnym z ww. raportów

(...) w stosunku do zaległości powyżej 50 tys. zł robimy co miesiąc dodatkowe raporty. Na nich ww. zaległości byłyby widoczne, gdyby ich wysokość była wyższa (przedmiotowe zaległości wynoszą jednak od 376 do 669 zł). Szczególnym nadzorem obejmujemy wysokie zaległości i w odniesieniu do nich niezwłocznie podejmujemy działania windykacyjne, z uwagi na wielość przypisów (i zadań SEW). Pozycje 1-3 i 5 nie zostałyby pominięte i zostałyby wychwycone w późniejszym terminie, ponieważ oprócz raportów opisanych w naszym piśmie z 18.05.2023 roku okresowo sporządzane są raporty z innych programów np. WHTAX.

Odnosnie zaległości ujętej w pozycji 5 Naczelnik dodatkowo poinformował:

Wpłata z 22.07.2022 r. dotycząca pozycji 5 „Wykazu bieżących zaległości, w stosunku do których nie podjęto czynności” została prawidłowo zaksięgowana 10.05.2023 roku. Jednocześnie informujemy, że zaległość nie była widoczna na żadnym raporcie sporządzanym w zakresie monitoringu zaległości, a Referat Spraw Wierzycielskich nie miał wiedzy o dokonanej wpłacie. Wpłatę tę wychwycilibyśmy po zakończeniu bieżącej akcji PIT (obecnie od strony wierzycielskiej jesteśmy w trakcie akcji PIT). Każdego roku bowiem, po skończonej akcji PIT, Referaty SEW i SER weryfikują zgenerowane wpłaty pod względem braku zeznań rocznych. W wyniku takiej analizy ujawniają się wpłaty, które zostały zgenerowane przez system, a nie ma dla nich przypisu

Wyjaśnienia Naczelnika Urzędu zostały uwzględnione.

Należy jednak rozważyć sposób monitorowania zaległości i wykorzystywane do tego celu raporty, jako najbardziej wiarygodnych w zakresie prowadzonych działań windykacyjnych. Zaleca się korzystanie z raportów które umożliwią ustalenie wszystkich posiadanych przez podatników zaległości.

Ocena częściowa badanego obszaru – **pozytywna**

3. Prawidłowość i terminowość wystawiania upomnień i tytułów wykonawczych

Zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych wierzyciel przesyła zobowiązanemu upomnienie, o ile jest wymagane:

- niezwłocznie - jeżeli nie zostały podjęte działania informacyjne,

- przed upływem 21 dni od dnia, w którym po raz pierwszy podjęto działanie informacyjne.

Zgodnie z art. 15 § 1 ustawy z 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, postępowanie egzekucyjne może być wszczęte dopiero po upływie 7 dni od dnia doręczenia zobowiązanemu upomnienia.

Biorąc pod uwagę powyższe regulacje, niezależnie od oczekiwanych wartości mierników, w szczególności wskaźnika szybkości podejmowania działań windykacyjnych (SDW) w poszczególnych kwartałach 2022 roku, przy analizie terminowości wystawienia upomnień i tytułów wykonawczych przyjęliśmy dla badanego okresu jako oczekiwane wystawienie:

- o upomnienia do 10 dni od daty od której możliwe było prowadzenie działań windykacyjnych,
- o tytułu wykonawczego do 12 dni od dnia doręczenia upomnienia lub od dnia od kiedy można było wystawić tytuł wykonawczy.

We wskazanym obszarze sprawdziliśmy:

- terminowość prowadzonych działań windykacyjnych: ustaliliśmy jaki był upływ czasu pomiędzy datą od której możliwe było prowadzenie działań windykacyjnych a datą wystawienia upomnienia,
- zweryfikowaliśmy, czy upomnienie zawierało wszystkie dane o których mowa w rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszu i Polityki Regionalnej w sprawie danych zawartych w upomnieniu z dnia 4 grudnia 2020 r. i poprawność doręczenia upomnień (art. 39, 42, 44 Kpa),
- w zakresie tytułów wykonawczych ustaliliśmy na podstawie wybranej próby liczbę dni, która upłynęła od dnia doręczenia upomnienia do dnia wystawienia tytułu wykonawczego,
- ustaliliśmy jaki był upływ czasu pomiędzy datą wystawienia tytułu wykonawczego a jego przekazaniem do organu egzekucyjnego,
- zweryfikowaliśmy, czy tytuł wykonawczy zawierał wszystkie dane o których mowa w art. 27 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji z dnia 17 czerwca 1966 r.,
- ustaliliśmy, czy wystąpiły przypadki wystawienia tytułu wykonawczego bez uprzedniego doręczenia upomnienia i czy były spełnione przesłanki do jego wystawienia bez wcześniejszego doręczenia upomnienia.

Podstawą typowania do kontroli był raport z hurtowni WHATAX „Miernik RP.SDW wskaźnik szybkości podejmowania działań windykacyjnych – szczegóły na poziomie US” dotyczące zaległości wymagalnych za okres: od 1.01.2022 r. do 31.12.2022 r. kwota zaległości powyżej 116 zł.

Do kontroli wytypowaliśmy 30 zaległości należących do 22 podatników w oparciu o następujące kryteria:

- kwoty zaległości – wytypowano sprawy o najwyższej kwocie zaległości podatkowych,

- odstęp czasowy pomiędzy datą, od której możliwe było prowadzenie działań windykacyjnych, a datą wystawienia upomnienia lub datą wystawienia pierwszego tytułu wykonawczego – wytypowano sprawy o najdłuższym odstępie czasowym,
- odległy termin wymagalności płatności.

W sprawach objętych kontrolą ustaliliśmy, że:

- działania informacyjne nie były wcześniej podejmowane,
- upomnienia zawierały wszystkie dane o których mowa w rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszu i Polityki Regionalnej w sprawie danych zawartych w upomnieniu z dnia 4 grudnia 2020 r. i zostały poprawnie doręczone zobowiązanym,
- tytuły wykonawcze zawierały wszystkie dane o których mowa w art. 27 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji z dnia 17 czerwca 1966 r.,
- upomnienia i tytuły wykonawcze zostały wystawione przez osoby uprawnione do dokonania tych czynności,
- nie wystąpiły przypadki naruszenia przepisów rozporządzenia z 30 października 2014 r. Ministra Finansów w sprawie określenia należności pieniężnych, których egzekucja może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia.

3.1. Terminowość wystawiania upomnień

W zakresie 30 spraw wytypowanych do kontroli, w każdej sprawie wystawiono upomnienie. Sprawdzeniu poddano 29 upomnień, w 1 sprawie nie poddano analizie sprawy z uwagi na prowadzone postępowanie upadłościowe (poz. 29).

W toku kontroli ustaliliśmy¹²:

- w 29 przypadkach, w których objęliśmy kontrolą upomnienia średni czas wystawienia upomnienia wyniósł 6,1 dnia. Liczba dni od daty od której możliwe było prowadzenie działań windykacyjnych do daty wystawienia upomnienia wahała się od 0 do 28 dni;
- wysyłka upomnień w kontrolowanych sprawach nastąpiła bez zbędnej zwłoki;
- w 6 przypadkach na 29 stwierdziłyśmy, że liczba dni pomiędzy datą od kiedy można było prowadzić działania windykacyjne a datą wystawienia upomnienia wyniosła powyżej 10 dni.

Naczelnik Urzędu wyjaśnił w piśmie z 7.06.2023 r., że powodem wystawienia upomnienia w terminie powyżej 10 dni było m.in.:

poz. 7, liczba dni 14 – prowadzone były czynności sprawdzające do korekty deklaracji VAT-7 za 01/2022 złożonej 01.03.2022 roku. Ponadto w pierwszej połowie marca 2022 roku wystawiane były upomnienia do deklaracji VAT-7 za styczeń 2022 rok oraz upomnienia do rocznych zeznań PIT-28 za 2021 rok, których termin płatności upłynął odpowiednio 25.02.2022 i 28.02.2022 roku;

¹² Tabela: Terminowość wystawiania upomnień (2 tabele) – akta kontroli str. 124-126

poz. 8, liczba dni 13 – wzmożona ilość zadań w związku z zakończeniem starego roku oraz otwarciem nowego. Specyfika pracy na przełomie roku wynika z obowiązku zaksięgowania wszystkich operacji księgowych w tym dokonanych wpłat w ciężar roku poprzedniego przed otwarciem bilansu nowego roku, co miało miejsce 13.01.2023 roku. Ilość zadań związanych z zakończeniem roku powoduje, że upomnienia są wysyłane sukcesywnie, bez zbędnej zwłoki;

poz. 9 i 17 – wzmożona ilość zadań w związku z terminem płatności zeznań rocznych w podatku PIT, PPL i PPW. W okresie od 01.05.2022 roku do 30.06.2022 roku wystawiliśmy 1190 upomnień. W tym czasie Referat SEW musiał także realizować terminowo inne zadania;

poz. 14, liczba dni 12 – okres wzmożonej pracy w marcu 2022 roku związany był z wystawianiem upomnień do deklaracji VAT-7 za styczeń 2022 rok i upomnień do zeznań rocznych PIT-28 za 2021 rok, których termin płatności upłynął odpowiednio 25.02.2023 i 28.02.2022 roku. Ponadto wówczas przypisywano sukcesywnie ZOB-D do deklaracji rocznych PIT-4 za 2021 rok;

poz. 30, liczba dni 14 – termin wystawienia upomnienia (październik 2022 roku) wypadał w terminie płatności podatku VAT za wrzesień 2022 roku. Przy czym, w styczniu, kwietniu, lipcu i październiku każdego roku zbiegają się terminy składania deklaracji VAT miesięcznych i kwartalnych. Powoduje to dodatkowe obciążenie pracą i faktyczny brak możliwości w niektórych przypadkach szybszego wystawienia upomnienia.

Z uwagi na to, że podjęcie działań windykacyjnych było uzależnione od konieczności przeprowadzenia czynności sprawdzających przez inną komórkę organizacyjną uwzględniono wyjaśnienia w zakresie poz. 7.

3.2. Terminowość wystawiania tytułów wykonawczych

W zakresie 30 spraw wytypowanych do kontroli, tytuł wykonawczy wystawiono w 22 sprawach. Analizie poddano 21 tytułów wykonawczych, 1 sprawę nie poddano analizie z uwagi na prowadzone postępowanie upadłościowe (poz. 29).

W toku kontroli ustaliliśmy, że¹³:

- od daty doręczenia upomnienia do wystawienia tytułu wykonawczego upłynęło od 8 do 69 dni,
- średni czas wystawiania tytułu wykonawczego w badanej próbie wyniósł 17,3* dnia,
- w 8 przypadkach tytuł wykonawczy nie był wystawiony. Powodem niewystawienia tytułu wykonawczego było:
 - zapłata po upomnieniu – 6 przypadków (poz. 2, 4, 8, 12, 16, 26),
 - postępowanie ulgowe – 2 przypadki (poz. 24, 25),
- tytuły wykonawcze zostały przekazane do organu egzekucyjnego bez zbędnej zwłoki - w tym samym dniu lub następnego dnia od daty ich wystawienia,

¹³ Tabela – Terminowość wystawiania tytułów wykonawczych (2 tabele) – akta kontroli str. 130-132

- w 11 przypadkach na 21 spraw liczba dni od daty doręczenia upomnienia a datą wystawienia tytułu wyniosła powyżej 12 dni, z czego w 7 przypadkach zwłoka była nieznaczna – kilkudniowa.

Naczelnik Urzędu w piśmie z 7.06.2023 r. wyjaśnił, że powodem wystawienia tytułu wykonawczego w terminie powyżej 12 dni było m.in.¹⁴:

Poz. 1, 9, 13, 18, 23 - wzmożona ilość zadań wynikająca z terminu płatności rocznych zeznań w podatku PIT, PPL, PPW oraz ich dalsza obsługa. Do wystawionych upomnień oraz zawiadomień RNP w tym czasie (1.190 upomnień) należało wprowadzić daty odbioru zwrotnych potwierdzeń w systemie. W związku z wystaniem skumulowanej ilości upomnień, dużo więcej czasu musieliśmy przeznaczyć na obsługę telefoniczną i bezpośrednią podatników (podatnicy często kontaktowali się z pracownikami SEW po otrzymaniu upomnienia). Ponadto w wyniku automatycznego księgowania wpłat w systemie Poltax2Bplus oraz błędami w opisach wpłat, przed wystawieniem tytułu wykonawczego zobowiązani jesteśmy do szczegółowej analizy wszystkich kart kontowych podatnika (często zdarza się, że wpłaty są źle powiązane, do wpłat błędnie opisanych system generuje przypisy, system księguje wpłaty niezgodnie z opisem podatnika). Powyższa analiza wymaga czasu by zasadnie wystawić tytuł wykonawczy (aby budżet państwa ani podatnik nie ponosili negatywnych konsekwencji), a także nie podważać zaufania do organów państwa. W lipcu 2022 roku wystawiliśmy 239 tytułów wykonawczych.

Poz. 7, 14 - skumulowana ilość zadań związana z upływem terminu płatności deklaracji VAT-7 za luty 2022 rok i wystawianiem upomnień.

Poz. 22, 30 - w końcowych miesiącach roku realizowanie są także inne zadań komórki SEW, tj. monitorowanie zaległości po umorzonym postępowaniu egzekucyjnym. Wymagają one czasu w związku z poszukiwaniem majątku dłużników w różnych dostępnych systemach (np. CRCM, CEPIK, EUKW) lub poprzez sporządzanie zapytań np. do ZUS przez PUE-ZUS.

Poz. 27 - podatnik 19.04.2022 roku złożył wniosek o rozłożenie zaległości na raty. 09.05.2022 roku wydaliśmy decyzję umarzającą postępowanie w związku z wycofaniem wniosku. Data odbioru decyzji 11.05.2022 roku. Z przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji wynika, że wierzyciel wystawia tytuł wykonawczy w sytuacji uchylania się zobowiązanego od zapłaty zaległości. W związku ze złożeniem wniosku o ulgę w spłacie nie można było uznać, że podatnik uchyla się od zapłaty zobowiązania. W związku z brakiem zapłaty zaległości, 30.06.2022 roku wystawiliśmy tytuł wykonawczy. Powody opóźnienia są tożsame jak opisane przy poz. 1, 9, 13, 18, 23.

Poz. 28 – podatnik w dniu odbioru upomnienia (18.10.2022 roku) złożył wniosek o rozłożenie zaległości na raty. Decyzja odmawiająca rozłożenia na raty z 10.11.2022 roku, została odebrana 15.11.2022 roku. Po otrzymaniu decyzji odmownej podatnik zadzwonił do US i wskazał, że skontaktuje się z prawnikiem w celu złożenia odwołania, a jeśli prawnik mu to odradzi, to podejmie kroki celem zapłaty zaległości. W związku z brakiem odwołania i zapłaty zaległości, 23.12.2022 roku wystawiliśmy tytuł wykonawczy. Poza tym, powody opóźnienia są tożsame jak opisane przy poz. 22, 30.

¹⁴ pismo Naczelnika Urzędu z 7.06.2023 r. – akta kontroli str. 105-111

Mając na uwadze niewielką skalę stwierdzonych uchybień w badanych sprawach oraz przekazane przez Naczelnika informacje dotyczące m. in. przyspieszenia działań windykacyjnych oraz podjęcia niezbędnych działań korygujących w zakresie organizacji pracy komórek urzędu, w szczególności dotyczących obsługi PIT-4R i przypisywania ZOB-D, powyższy obszar oceniliśmy – **pozytywnie**.

II. Podsumowanie wyników kontroli

Wyniki kontroli wskazują, że funkcjonowanie jednostki kontrolowanej w zakresie objętym tematyką kontroli nie budzi zastrzeżeń. Stwierdzone nieliczne, jednostkowe uchybienia nie mają wpływu na pozytywną ocenę działalności Urzędu Skarbowego w Szczecinku.

Z uwagi na stwierdzone wyniki kontroli i pozytywną ocenę kontrolowanej działalności, odstępuję od wydania zaleceń pokontrolnych.

Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t. j. Dz. U. z 2020, poz. 224) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Dyrektor
Izby Administracji Skarbowej
w Szczecinie
wz. Monika Getka-Brzozowska
Zastępca Dyrektora

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Przepisy, które mają zastosowanie

- art. 6 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224)
- art. 25 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 615 z późn. zm.)

